

— Poděkování profesoru Marešovi —

V říjnu 2008 odešel z funkce přednosty Ústavu sociálního lékařství LF UK v Hradci Králové prof. PhDr. Jiří Mareš, CSc. Vedoucí místo zastával 16 let, od roku 1992. Na lékařské fakultě zůstává i nadále, ve funkci zástupce přednosty.

Na fakultu přišel v říjnu 1976 z Pedagogického ústavu J. A. Komenského Československé akademie věd v Praze, kde získal vědeckou hodnost v oddělení pedagogické psychologie. Jeho vědecká kariéra se tam slibně rozvíjela, ale rodina s malými dětmi byla v Hradci Králové a dojíždět do Prahy bylo stále obtížnější.

Na tehdejší Ústavu vědeckých informací LFUK v Hradci Králové v Kabinetu pedagogiky a metodologie, který vedl doc. Ladislav Strnad, bylo místo pro vědeckého pracovníka zabývajícího se vysokoškolskou pedagogikou a psychologií učení. Ústav vědeckých informací v té době sídlil v budově lékařské knihovny Na Hradě. Za minulého politického režimu, když mnozí z nás nemohli ani učit, se stal Kabinet prostřednictvím svých členů základnou pro rozvoj humanitních oborů, včetně vysokoškolského poradenství pro studenty. Jiří Mareš tak dostal jedinečnou příležitost pro svá, v Praze už započatá, bádání. Ještě před rokem 1989 navázal cennou odbornou spolupráci s institucemi zabývajícími se podobnou problematikou, zejména s ILF v Praze a Bratislavě a s katedrami českých a slovenských vysokých škol.

Po roce 1989 se k vědeckým a odborným aktivitám Jiřího Mareše přidává možnost pedagogicky působit, učit mediky, v postgraduálním vzdělávání učit lékaře a doktorandy, vést své doktorandy, později učit i bakaláře ošetrovatelství. Po zániku Ústavu vědeckých informací v roce 1990 Jiří Mareš se spolupracovníky přechází na Katedru sociálního lékařství LF UK v Hradci Králové. Do roku 1992 zde působil jako odborný asistent a docent (habilitoval se v r. 1991), od roku 1992 jako její přednosta. Titul profesora pedagogické psychologie, jako jeden z mála v ČR, získal v roce 2000 před vědeckou radou UK Praha. Nový vysokoškolský zákon umožnil v roce 1991 tvorbu nového lékařského kurikula, na jehož tvorbě se Jiří Mareš intenzivně podílel. Objevila se možnost do kurikula mediků vložit poznatky humanitních věd, dosud opomíjených. Do povinného kurikula se tak podařilo prosadit předměty: historie lékařství, psychologie medika, sociologie, psychologická propedeutika, či komunikace s pacientem. Bylo třeba přepracovat výuku sociálního lékařství. Byla to výzva, kterou Jiří Mareš se spolupracovníky rád přijal a úspěšně realizoval.

Mimořádné úsilí prokázal při konstituování bakalářského studia ošetrovatelství. S tehdejší hlavní

sestrou Fakultní nemocnice Jaroslavou Pečenkovou se zasloužili o to, že bakalářské studium na hradecké lékařské fakultě v roce 1993 vzniklo. Při tvorbě zcela nového kurikula byla odborná pedagogická a koncepční činnost Jiřího Mareše velmi důležitá. Dnes patří k nejvytíženějším a oblíbeným učitelům bakalářů a konzultantům jejich závěrečných prací.

Vedle konkrétní a četné výuky, koncepční činnosti na výukových programech byl a je Jiří Mareš významným badatelem a členem domácích i zahraničních vědeckých společností. Dosud přednesl

více než 410 přednášek na vědeckých konferencích. Je autorem nebo spoluautorem 8 monografií, 8 slovníků, 108 článků v časopisech, 317 článků v recenzovaných sbornících. Jeho citační ohlas v české a slovenské odborné komunitě se blíží 1 150, ve WOS už 60.

Vedle svých nejbližších věd si vždy vážil medicíny, lékařské i sesterské profese. Podporoval mezioborovou spolupráci nejen s teoretickými, ale i klinickými obory (interna, pediatrie, stomatologie, psychiatrie, rehabilitace, onkologie), zdůrazňoval výhody vzájemného obohacování vědních oborů. Rád se zabýval komunikací ve zdravotnictví, problematikou bolesti a strachu u dětí, kvalitou života pacientů, nejnověji posttraumatickým rozvojem osobnosti. Ve všech svých nosných tématech, ostatně i ve svém životě, čerpal i z etiky, filozofie, estetiky. Těžko dostižitelná je jeho schopnost rychle a správně formulovat psané i mluvené slovo i brilantní čeština, kterou celý život tolik obdivoval u Karla Čapka. V průběhu let se angažoval i v četných funkcích na fakultě i mimo ni. Opakovaně byl volen do akademického senátu fakulty i univerzity, byl a je členem mnohých vědeckých rad (včetně vědecké rady Univerzity Karlovy), vysokých škol a redakčních rad odborných časopisů. Od roku 1996 do roku 2008 byl členem Akreditační komise vlády.

Výčet zásluh našeho milého kolegy a někdejšího přednosty jistě není vyčerpán, ale na závěr našeho poděkování chceme zmínit to nejdůležitější. Měly jsme možnost spolupracovat a být vedeny slušným, vysoce inteligentním člověkem prvorepublikové morálky, který pro nás vytvářel prostředí tvůrčí svobody a úrovně. Nikdy se svým rodovým kořenům a tradičním morálním zásadám nezpronevěřil. Kdykoliv nám pomohl a byl trpělivě empatický k našim nápadům. Byly jsme s ním rády, protože nenaháněl strach a považoval se za jednoho z nás. Co víc si v akademickém prostředí přát?

Milý Jiří, vážený pane profesore, do dalších let života přejeme mnoho radosti a síly Tobě i celé rodině.

Marie Rybářová, Jaroslava Pečenková